

PLA DE CONVIVÈNCIA

Actualització 2021

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ	2
2. CONTEXTUALITZACIÓ	3
3. MARC LEGAL	6
4. PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ	7
5. NIVELLS I ÀMBITS D'ACTUACIÓ	8
6. DIAGNÒSTIC DE LA CONVIVÈNCIA	10
6.1. Resultats de l'anàlisi	11
6.1.1. <i>Diagnòstic sobre valors i actituds</i>	11
6.1.2. <i>Diagnòstic sobre resolució de conflictes</i>	12
6.1.3. <i>Diagnòstic de l'organització del centre</i>	13
6.2. Identificació de necessitats i valors comuns per la millora de la convivència	14
7. OBJECTIUS GENERALS	16
8. OBJECTIUS ESPECÍFICS I INDICADORS	17
9. SEGUIMENT DEL PLA DE CONVIVÈNCIA	23
10. MATERIALS I PROTOCOLS PER A LA MILLORA DE LA CONVIVÈNCIA	24

1. INTRODUCCIÓ

L'escola és el reflex de la societat i, alhora, un espai privilegiat on tots els ciutadans i ciutadanes adquireixen uns coneixements i uns hàbits de socialització i de relació amb els altres. Per això, un dels seus objectius bàsics ha de ser ensenyar i aprendre a viure i conviure i ha de fomentar i liderar la convivència, tant a l'interior del centre com fora.

La Unió Europea es defineix per un model econòmic basat en el coneixement i la competitivitat, però alhora orientat a un creixement sostenible i a la consecució d'una major i millor cohesió social. Aquest equilibri situa els respectius sistemes educatius dels països de la Unió Europea en un difícil **repte**: preparar ciutadans eficaços i justos, capaços de respondre i de sobreviure a les exigències d'una societat competitiva i de comprometre's a participar-hi d'acord amb un compromís i uns valors que ens portin a una millor cohesió social i a una bona convivència.

Conviure significa viure plegats i en bona relació. La convivència demana la formació integral de la persona i es fonamenta en els valors de la pluralitat, la participació democràtica, la inclusió social, la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència, la gestió positiva de conflictes i la cultura de pau. La convivència comporta una consciència de la pròpia identitat que implica l'acceptació de l'altre i un sentit de pertinença i contribució personal a la societat.

Per **educar en la convivència**, cal posar l'accent en les relacions, en tot allò que ens uneix més que en les diferències. Per això cal potenciar espais oberts i compartits —tant des d'un punt de vista social i cultural com intergeneracional— que facilitin el coneixement i el reconeixement de les persones que viuen en el mateix poble, barri o ciutat per potenciar la confiança mútua i propiciar la conversa, el diàleg i la reflexió.

És bàsic, per a la convivència, parlar molt i escoltar més i fer-ho amb un to optimista i positiu. El **diàleg** suposa tenir una actitud d'escolta activa i estar disposat a canviar d'opinió davant els arguments de l'altre. Els **lligams afectius** són elements bàsics per a la construcció de personalitats equilibrades. En la convivència l'altre hi és present, ens importa i genera emocions i sentiments.

D'altra banda, **el conflicte és inevitable i forma part de les relacions socials d'una societat oberta i complexa.** Cal afrontar cada conflicte des de la singularitat, evitant les generalitzacions i a partir de la gestió positiva dels conflictes. Aquests són els fonaments d'una escola inclusiva i d'una educació intercultural que han de contribuir a garantir la igualtat i a respectar la diversitat en una societat més cohesionada i menys exclouent.

El **Projecte de convivència** és l'instrument on es reflecteixen les accions que el centre docent desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

2. CONTEXTUALITZACIÓ

El Col·legi Claret fou creat per iniciativa d'un grup de religiosos (Claretians) a fi d'oferir a la societat una educació de qualitat basada en uns ideals cristians, dins de la societat catalana.

Des de l'any 1997 la Titularitat està ostentada la per Institució Escolar Claret, que augmenta el nombre de línies docents, amplia l'educació secundària i realitza obres de millora de l'edifici i instal·lacions.

El centre té com a titular l'entitat Institució Escolar Claret S. L., la qual té subscrit concert educatiu amb la Generalitat de Catalunya, obligant-se a la gratuïtat de l'ensenyament en els nivells indicats tret d'aquells serveis o activitats que no contempla el finançament que atorga l'Administració i que són acceptades lliurement per les famílies en el moment de formalitzar la matrícula dels seus fills/es.

La titularitat del col·legi assumeix la màxima i última responsabilitat envers el govern del centre: Direcció, Administració i tasca educativa que s'hi desenvolupa segons els termes establerts en el marc normatiu vigent.

El Centre té seu a Sabadell (Vallès Occidental), al Carrer Sallarès i Pla nº 10, C.P. 08202. Geogràficament pertany al districte 1 de la ciutat i està inscrit en el Registre Especial de Centres del Departament amb el n.1 de codi: 08024595.

Està ben comunicat: en les immediacions es troben parades d'autobús que el comuniquen amb els barris més perifèrics de la ciutat, així com estacions dels Ferrocarrils Catalans i de la RENFE que permeten arribar amb facilitat a poblacions més petites properes a Sabadell. El col·legi disposa també de servei d'autocar.

En les proximitats de l'escola es poden trobar la majoria dels museus de la ciutat, així com l'Ajuntament, oficines de serveis, parcs i jardins municipals, sales de cinema i teatres municipals.

El 65% de l'alumnat procedeix de zones properes o d'influència i la resta es reparteix en un 30% dels barris perifèrics y el 5% de poblacions confrontants com Barberà del Vallès i Sant Quirze del Vallès.

El nivell socioeconòmic és mitjà, de famílies treballadores, encara que algunes també són propietàries d'un negoci més o menys gran.

La llengua materna dels alumnes és d'un 40% el català, el 58% el castellà i la resta altres llengües com el xinès, el rus o el marroquí.

El Centre, degudament autoritzat, imparteix els ensenyaments que s'indiquen a continuació:

- Educació infantil (1r i 2n cicle)
- Educació primària
- Educació secundària obligatòria

Gaudeix de plenes facultats acadèmiques i d'autonomia per adaptar els programes a les característiques de l'entorn en el qual està immers, adaptar mètodes d'ensenyament i organitzar activitats i serveis complementaris i culturals, escolars i extraescolars.

L'escola és i vol ser ideològicament plural, de manera que respecta totes les ideologies i creences, catalana i confessional i fomenta valors com la voluntat, la noblesa, la lleialtat, la

generositat i qualsevol actitud que afavoreixi la convivència entre tots els membres de la Comunitat Educativa.

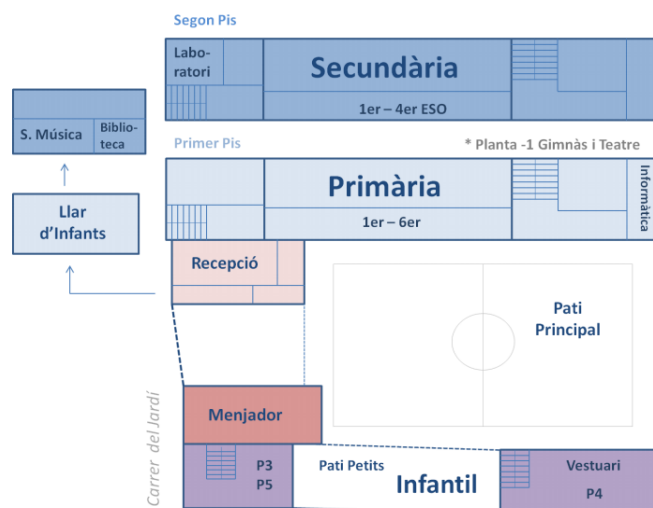
Com a escola es dona una importància cabdal a la iniciació en la vida social i és per això que es treballa per crear un ambient que ofereixi a tots la possibilitat d'exercir el respecte, la cooperació i la solidaritat, així com ajudar a comunicar-se amb els altres i a expressar les pròpies conviccions i experiències de manera assertiva. Per aquests motius,

- ✓ Treballem per aconseguir la cohesió social a través del diàleg i el respecte a les opinions dels altres.
- ✓ Atenem les particularitats socials, intel·lectuals i familiars de tots els nens i nenes a través del respecte, la tolerància i la integració.
- ✓ Treballem per oferir una igualtat d'oportunitats, posant a l'abast de tot l'alumnat els recursos TIC/TAC de què disposem i que formen part de les activitats i el quefer quotidians.
- ✓ Ajudem a desenvolupar les capacitats del nostre alumnat, potenciant els valors fixats per tal d'aconseguir persones lliures, competents en la societat, respectuoses amb l'entorn, tolerants, autònomes, autocrítiques i responsables.
- ✓ Treballem per gaudir d'un bon clima de treball entre el professorat així com una bona relació amb les famílies, i tenim capacitat d'innovació.

Com a factors del centre que poden incidir en la convivència podem citar:

- ✓ La nostra línia metodològica afavoreix el treball cooperatiu mitjançant, entre d'altres estratègies, el treball per projectes, dona importància al futur de la comunitat per aconseguir un major benestar i una millor convivència.
- ✓ La utilització sistemàtica de qüestionaris per avaluar les relacions entre iguals, l'anàlisi dels resultats i el seguiment de les potencials situacions de conflicte ens permet intervenir per reconduir-les.

A nivell d'instal·lacions, el Col·legi Claret està dividit en dos grans edificis, separats per un pati central que, a la vegada està dividit en un pati per a primer cicle d'educació infantil i un altre per al segon cicle.

L'escola consta amb 26 aules que corresponen a la doble línia des del primer curs del segon cicle d'educació infantil fins a 4t d'educació secundària. També, compta amb 10 aules per poder realitzar els diferents desdoblaments de les matèries, aula d'informàtica (amb 30 ordinadors), aula de música, gimnàs i laboratori.

A més de les aules, el Col·legi Claret disposa de secretaria, sales de tutories, sales de professors, patis i pistes esportives, lavabos, porxos i menjador amb cuina pròpia, així com d'ascensor per facilitar les dificultats de mobilitat.

La nostra escola està dotada de condicions que afavoreixen l'ús avançat de les TIC. Totes les aules tenen pissarres, projector i ordinador. Les aules d'Educació Infantil i Cicle Inicial disposen a més de pissarres digitals i, a Secundària un carret de 25 ordinadors portàtils.

Els serveis que presta l'escola són: transport escolar, menjador amb cuina pròpia, servei d'acollida de matí i tarda i assessorament psicopedagògic.

A més, l'escola té una AMPA que promou activitats lúdiques (festes, revetlles...) i culturals (conferències, formacions...) i col·labora en algunes activitats organitzades pel centre (Portes Obertes...). Cada grup classe té una persona delegada que està representada també en les assemblees de l'AMPA.

Totes les famílies poden disposar del telèfon i correu de la resta de famílies que així ho autoritzen.

3. MARC LEGAL

La **Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació**, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.

La **Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa**, determina a l'article 124.1 que els centres inclouen a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.

La **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació**, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.

El **Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius**, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.

El **Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya**, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenquin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

La **Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius** dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

4. PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ

D'acord amb el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, els principis d'actuació del projecte de convivència són:

- La **participació** i la **corresponsabilització** de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn per tal d'aconseguir una actuació compartida i coherent, eficaç i eficient, fonamentada en una **cultura dialògica i intercultural**, basada en l'acord i la norma i concretada amb fermesa, rigor i afecte.
- L'**actuació global i integral** perquè amb mesures parcel·lades no s'aconsegueix un clima necessari per a la convivència. Cal un plantejament integral i coordinat de tota la comunitat educativa, partint d'un procés d'aprenentatge col·lectiu i amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos.
- La **descentralització** perquè cal que les decisions siguin contextualitzades. Un projecte de convivència ha de **respondre a una necessitat percebuda col·lectivament**, ha de ser flexible i ha de ser fruit d'un procés d'aprenentatge dels diferents agents educatius d'un territori.
- La normalitat, per tal d'adoptar, sempre que sigui possible, les **propostes més clares, més properes i més integradores**.
- La **millora constant** de les actuacions, a fi de donar una **resposta ajustada a les necessitats** més greus i més urgents i establir els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.

5. NIVELLS I ÀMBITS D'ACTUACIÓ

El plantejament global i integral que proposa el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya comporta abordar el projecte de convivència en **tres nivells**:

A. Valors i actituds

Contribuir que tot l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món per tal d'aconseguir l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

B. Resolució de conflictes

Quan es produeixen situacions que atempten contra la convivència calen mecanismes d'actuació. D'acord amb un model integrat de resolució dels conflictes, entenem que, per abordar les diferents situacions en què es poden trobar els centres, calen orientacions i protocols per recuperar la relació entre les parts, reparar-ne els danys i aportar resolucions positives a aquestes situacions.

C. Marc organitzatiu

No és possible la convivència si no tenim una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos. L'organització afavoreix o dificulta el clima de convivència.

Per tant, un projecte de convivència ha de preveure actuacions sobre aspectes organitzatius dels centres.

En aquest sentit, és imprescindible que el Projecte de Convivència sigui un document viu, interrelacionat i coherent amb la resta de documents de centre.

Ahora, d'acord les indicacions del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya per elaborar aquest document es considera que un plantejament global de la convivència necessita una acció coordinada i coherent entre tots els agents educatius que intervenen en els diferents espais i temps dels nostres alumnes i és per això que el projecte de convivència es planteja des de **tres àmbits d'intervenció**:

A. Centre

B. Aula

C. Entorn

Tenint en compte la complexitat d'elements que intervenen en la convivència resulta oportú delimitar l'acció en diferents **temes** imprescindibles per al desenvolupament d'un bon clima de convivència.

NIVELL	AMBIT		
	AULA	CENTRE	ENTORN
VALORS I ACTITUDS	Coeducació Educació intercultural Educació per la pau Educació socioemocional Educar en el respecte Educar en l'esforç i la responsabilitat Educar en la gestió positiva dels conflictes Inclusió		
RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	Absentisme Conflictes greus Gestió i resolució positiva dels conflictes		
ORGANITZACIÓ DE CENTRE	Acollida Comunicació Estructura i gestió de recursos Norma Participació		

Font: Projecte de convivència i Èxit educatiu. Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del projecte de convivència. Setembre 2020. Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

6. DIAGNÒSTIC DE LA CONVIVÈNCIA

Un punt fonamental del projecte és l'avaluació de la realitat de la convivència al centre. Fer aquesta anàlisi implica realitzar una reflexió conjunta per part de tota la comunitat educativa que permeti desenvolupar un diagnòstic integral de l'estat de la convivència al centre que inclogui els punts forts així com els aspectes de millora.

Aquesta anàlisi de la convivència s'anomena sensibilització. Per conèixer aquesta sensibilització de la comunitat educativa, el Departament d'Educació posa a l'abast dels centres l'**Eina de Sensibilització**. Aquest recurs té l'objectiu de facilitar un espai per compartir creences, parlar, escoltar, cercar un llenguatge comú i arribar a una concepció de convivència, consensuada per tothom que hi participa. Es tracta d'un instrument dirigit a obtenir informació sobre les experiències, percepcions i opinions dels quatre col·lectius que conformen la comunitat educativa:

- Equip docent
- Alumnat (de 3r a 6è d'educació primària i tots els cursos d'educació secundària)
- Famílies
- Personal d'administració i serveis

Aquesta **Eina** s'ha transformat en **cinc qüestionaris de GoogleForms** (un per col·lectiu) per tal de facilitar la resposta i l'anàlisi dels resultats. Aquest instrument és de naturalesa mixta, ja que inclou **preguntes tancades** en les que es demana valorar determinades afirmacions sobre la convivència al centre amb una escala de l'1 al 4 el grau de desacord o acord respectivament, com **preguntes obertes**, en les que es demana una resposta breu de forma redactada. Aquestes preguntes obertes van encaminades a conèixer les diferents idees que es tenen respecte a la definició de norma de convivència, la definició del que ha de ser una bona convivència i com s'espera que aquesta sigui entre els diferents grups.

El motiu pel que s'han elaborat cinc qüestionaris diferents és perquè les preguntes relatives a la part quantitativa són diferents per cada col·lectiu de la comunitat educativa menys en el cas de l'alumnat. En aquest cas, les preguntes són idèntiques, però s'han separat les respostes dels alumnes de primària, que concretament són de tercer fins a sisè, de les respostes dels grups de secundària, de primer fins a quart.

Els qüestionaris van ser administrats entre finals del mes de febrer i principis del mes de març de l'any 2021. En el cas de l'equip docent, el personal d'administració i serveis i les famílies, es va facilitar l'enllaç i voluntàriament van respondre el formulari de forma telemàtica. En el cas de l'alumnat d'educació secundària els formularis també es van administrar de forma virtual per part del Cap d'estudis. L'alumnat d'educació primària és l'únic col·lectiu que va respondre el formulari en paper, ajudat dels seus tutors.

L'anàlisi dels resultats aborda en primer lloc les preguntes tancades i, en segon lloc, les preguntes obertes. Totes les respostes han estat categoritzades en els tres nivells proposats pel Departament: valors i actituds, resolució de conflictes i organització de centre.

6.1. Resultats de l'anàlisi

6.1.1. Diagnòstic sobre valors i actituds

Dins d'aquest nivell trobem afirmacions referides als conceptes de convivència, diversitat, inclusió i interculturalitat.

En primer lloc, respecte del **concepte de convivència** l'Eina de l'alumnat inclou una pregunta (la número 1), la dels docents inclou dues preguntes (la 1 i la 2) i la de les famílies n'inclou tres (la número 5, 7 i 12). S'observa que els percentatges de l'alumnat de primària (87,7%) i secundària (83,9%) són força similars en relació a la idea que el compliment de les normes afavoreix l'aprenentatge de la convivència al centre. En aquesta mateixa línia, el 93,3% dels docents està d'acord amb què millorar la convivència afavoreix l'aprenentatge i l'ensenyament al centre i un 96,7% coincideix en la idea que els pensaments i les emocions condicionen la conducta i, que per tant, es requereix coherència entre pensament, emoció i acció. Pel que fa a les famílies, es plantegen dues afirmacions encaminades a detectar la bona convivència i les seves causes. En aquest sentit, el 78,1% està d'acord que l'absència de problemes és la millor prova del bon funcionament del centre i un 93,1% destaca el respecte al professorat i la disciplina com les maneres més adequades de generar bona convivència. Finalment, el 98,9% de les famílies consideren que els problemes són naturals i que el seu repte radica en aprendre a gestionar-los i educar-se en el procés.

En segon lloc, trobem el **concepte de diversitat**, recollit en una afirmació de l'Eina de l'alumnat (la número 6) i en una de l'Eina de les famílies (la número 8). L'Eina dels docents no té cap afirmació específicament destinada a aquest concepte. En aquesta categoria trobem respostes força similars en tots els qüestionaris. Observem que un 68,2% de les famílies estan en desacord que l'agrupació dins dels centres s'hagi de fer segons el rendiment escolar. En la mateixa línia, l'alumnat de secundària té un 68,4% de respostes en desacord amb l'afirmació. L'alumnat de primària té resultats similars però amb percentatges menys significatius (un 59,7% en desacord).

En tercer lloc, està el **concepte d'inclusió**, recollit en una afirmació de cada qüestionari (11 a l'Eina de l'alumnat; 10 a l'Eina de les famílies és la 10 i; 9 pels docents). En aquest concepte, trobem percentatges molt similars entre els diversos col·lectius en relació a la importància de tractar a cada individu amb respecte i sense discriminacions de cap tipus. En aquest sentit, l'alumnat està d'acord en un 94,1% en el cas de primària, i en un 93,9% en el cas de secundària, amb què tenen dret a ser tractats amb respecte; les famílies afirmen amb un 94,8% que exigeixen als seus fills/es les mateixes responsabilitats sense tenir en compte la diferència de gènere; i els docents afirmen amb un 93,3% tenir cura d'usar un llenguatge respectuós visibilitzant les diversitats existents al centre.

Per últim, trobem el **concepte d'interculturalitat**, recollit també en una afirmació per cada qüestionari (a l'Eina de l'alumnat és l'afirmació 12, en la de les famílies és la 9, i la 10 en la dels docents). En aquest concepte observem que l'alumnat respon en la mateixa línia però amb percentatges força diferents. Així, l'alumnat de primària està d'acord en un 51,4% que han de poder vestir com considerin sense interferències dels docents, mentre que en el grup de secundària és un 71,9%. Pel que fa als docents, un 53,3% està en desacord amb l'afirmació que no es pot permetre la diversitat cultural i religiosa pel que fa a la manera de vestir de l'alumnat. Les respostes de l'Eina de família van en la línia oposada, amb un

68,8% de desacord amb la idea que la vestimenta de l'alumnat només és responsabilitat de les famílies i que el centre no hi ha d'intervenir. En aquest punt cal destacar que, degut a la formulació d'aquesta afirmació i l'existència d'uniformes a l'escola, aquestes respostes poden indicar simplement que la vestimenta ja ve determinada pel centre.

6.1.2. *Diagnòstic sobre resolució de conflictes*

Dins d'aquest nivell trobem preguntes referides al concepte de conflicte en general, a les causes d'aquests, al fenomen de l'absentisme, a la gestió dels conflictes i a la implicació dels docents en la seva resolució. En aquest nivell, per la manera com estan formulades les preguntes dels diversos qüestionaris de l'Eina de sensibilització la comparació dels diversos de les respostes dels diferents col·lectius resulta especialment difícil. Per aquest motiu, en aquest apartat, l'anàlisi es realitzarà d'una manera més general tractant d'ubicar grans consensos i divergències en les respostes.

En primer lloc, analitzarem les categories de **conflictes en general** i de la seva **gestió** conjuntament. En aquests conceptes l'Eina de l'alumnat inclou tres preguntes (la número 3, 13 i 14), la dels docents inclou una pregunta (la número 11, específicament referida a la gestió de conflictes) i la de les famílies inclou una pregunta per totes dues categories (la número 11). En aquest sentit, l'afirmació 14 de l'alumnat i les 11 respectives dels altres dos grups tracten de manera similar la participació i col·laboració en la resolució de conflictes. Observem que l'alumnat de primària està en desacord (amb un 59,2% de les respostes) i el de secundària d'acord (amb un 58,4%) en l'afirmació que l'alumnat que ho passa malament a l'aula té dificultats per comunicar-ho als docents o a les famílies. Pel que fa a les afirmacions dels docents i les famílies, es demana si consideren que el seu propi grup necessitaria ajuda a l'hora de gestionar i abordar certs conflictes. En aquest sentit, les famílies afirmen estar d'acord (amb un 53,2%) i els docents hi coincideixen (amb un 93,3% de les respostes). Finalment, en relació a les preguntes 3 i 13 de l'alumnat es parla de l'ús de la violència com a mètode per resoldre els conflictes (que obté un desacord del 78,3% de l'alumnat de primària, i un 81% dels de secundària), i de la participació de l'alumnat en la resolució de conflictes (que obté un acord del 66,7% en ambdós grups d'alumnat).

En segon lloc, trobem la categoria de **causes dels conflictes**, on només els qüestionaris de l'alumnat i dels docents tenen afirmacions que s'hi refereixen. En aquest sentit, tant a l'alumnat com als docents se'ls pregunta per la comunicació com a causa de conflictes al centre (en les afirmacions 4 i 14, respectivament). Observem un acord del 73,3% dels docents respecte a aquesta afirmació, mentre que l'alumnat de primària hi coincideix en un 66,8% i els de secundària només en un 52%. Per altra banda, a l'alumnat se li demana si una causa dels conflictes a l'aula pot ser els conflictes externs (a l'afirmació 7), on observem un desacord del 59,2% per a l'alumnat de primària i del 61,9% per a secundària. Pel que fa al qüestionari dels docents, conté dues afirmacions més sobre les causes dels conflictes. L'afirmació 5, que demana si consideren que la metodologia pedagògica i les habilitats dels docents poden ser causa dels conflictes, obté un 80% de respostes d'acord. Per últim, l'afirmació 6, que posa el focus en l'organització del centre com a causa de conflictes, obté un 56,7% d'acord.

En tercer lloc, el fenomen de l'**absentisme** escolar. Aquesta categoria compta amb una única afirmació per cada qüestionari (la número 5 per a l'alumnat, la 13 per a les famílies i la

4 per als docents). Aquesta categoria demana a l'alumnat i les famílies si, en cas d'absència de l'alumnat, la justificació de les famílies hauria de ser suficient. Observem un acord generalitzat en tres dels quatre grups respecte d'aquesta afirmació, amb un 83,3% per a l'alumnat de primària, un 89,6% per a l'alumnat de secundària i un 76,9% per a les famílies. En el cas dels docents, l'afirmació els demana si consideren que el seguiment de les faltes d'assistència i una comunicació àgil amb les famílies prevé problemes d'absentisme. Amb la qual cosa, aquesta afirmació defensa la corresponsabilitat en aquest fenomen. Observem, en aquesta afirmació, que un 90% dels docents hi està d'acord.

En quart lloc, trobem la categoria a la **implicació dels docents** en la resolució dels conflictes, amb una pregunta de cada qüestionari (la 16 per a l'alumnat, la 1 per a les famílies i la 13 per als docents). En el cas de l'alumnat i dels docents, les respectives afirmacions demanen si els docents s'haurien d'implicar en la resolució de conflictes que succeeixen fora de l'escola. A aquest respecte, el 52,8% de l'alumnat de secundària i el 80% dels docents considera que els docents no haurien d'intervenir en els conflictes externs, mentre que un 68% de l'alumnat de primària considera que sí que haurien d'intervenir. En el cas de les famílies, l'afirmació s'enfoca en la implicació dels docents en conflictes que sí hagin succeït al centre. Observem, en aquest cas, que un 56,7% considera que és la funció dels docents i no de les famílies intervenir en aquests conflictes.

Per últim, destacar dues afirmacions que es troben únicament en un qüestionari cadascuna i sense comparació amb els altres grups. En primer lloc, trobem l'afirmació 12 dels docents que diu "**Els espais propis del centre que s'utilitzen fora de l'horari de classes, com el menjador, l'autobús o els passadissos, s'autoregulen i no influeixen de cap manera en el desenvolupament de l'aprenentatge**". En aquest sentit, observem que el 80% dels docents estan en desacord amb l'afirmació, sent la resposta de completament en desacord lleugerament la més resposta de totes (amb un 43,3%).

En segon lloc, trobem l'afirmació 15 de l'alumnat que comenta "**Quan es produeix una incidència al centre, els docents ens demanen la nostra col·laboració per identificar als culpables. L'alumnat, abans de tot, hem de demostrar solidaritat amb els nostres companys i companyes.**" En aquest sentit, observem que l'alumnat de primària es mostra d'acord amb aquesta afirmació de manera poc significativa (58,4% de les respostes), mentre que un 73,2% de l'alumnat de secundària s'hi mostra d'acord.

6.1.3. Diagnòstic de l'organització del centre

Dins d'aquest nivell trobem afirmacions referides als conceptes de norma, funció del docent dins del centre i participació. En primer lloc, analitzarem les respostes a les preguntes associades al concepte de **norma**. En aquesta categoria s'hi inclouen dues preguntes de l'Eina de l'alumnat (la 2 i la 10), i una pregunta tant en l'Eina de les famílies (la pregunta 2) com en l'Eina dels docents (la número 8). Observem en aquest sentit, que les respostes afirmant la importància de les normes en la gestió i foment de la convivència són percentualment més significatives en les respostes de les famílies (amb un 83% acumulat en les dues categories d'acord) i en les dels docents (amb un 96,6% acumulat). En canvi, les respostes de l'alumnat afirmen amb percentatges importants però menys significatius, (un 54% en el cas de l'alumnat de primària i un 61% en secundària) que l'incompliment de les normes pot afectar al clima i la convivència al centre. Per altra banda, amb percentatges

poc significatius també l'alumnat tant de primària (amb un 55% acumulat en les categories d'acord) com de secundària (amb un 58% també acumulat) afirma tenir interès en participar en la creació de les normes del centre.

En segon lloc, les preguntes associades a la **funció que s'atribueix al docent** inclouen una pregunta per a l'alumnat (la número 8) i per als docents (la número 3) i dues per a les famílies (la pregunta 3 i la 6). En aquest cas, observem percentatges més significatius en aquest grup de respostes. Les respostes dels docents són les més contundents, afirmant amb un 93% el seu acord amb l'afirmació que la capacitat dels docents per a reflexionar i facilitar l'expressió emocional i d'inquietuds incideix de manera directa en la convivència. En canvi, les respostes de l'alumnat mostren un 74% (per al grup de primària) i un 70,5% (per al grup de secundària), i les respostes de les famílies un 65,9% de desacord amb l'afirmació que la funció del docent s'ha de limitar a l'àmbit acadèmic i no entrar en aspectes emocionals o de convivència. A més, l'Eina de les famílies compta amb una segona pregunta en aquesta categoria que mostra un 75,7% de desacord en què educar la conducta i per a la convivència és únicament responsabilitat del centre i els docents.

En tercer lloc, trobem quatre preguntes associades a la **participació en la convivència**. L'Eina de l'alumnat dedica una pregunta (número 9) a aquesta qüestió; la dels docents una altra (número 7); i la de les famílies dedica dues preguntes (números 4 i 14). En aquesta categoria, observem que l'alumnat està d'acord (de manera més significativa l'alumnat de primària, amb un 85,2% en total, que l'alumnat de secundària, amb un 65,8% total) amb l'afirmació que existeixen canals de participació i discussió en relació a crear un clima de convivència i respecte al centre. De manera similar, el 86,7% de les respostes dels docents es mostren d'acord que l'existència d'aquests canals de participació potencia el sentiment de pertinença i millora el clima i la convivència escolars. Les preguntes per a les famílies d'aquesta categoria plantegen l'interès que tenen les famílies de ser notificades i poder participar del progrés educatiu dels seus/es fills/es (que obté un 97,7% només en la categoria de completament d'acord), i la necessitat d'associar-se i assistir a formacions que s'organitzin en el marc de la convivència del centre (amb un 71% total).

6.2. Identificació de necessitats i valors comuns per la millora de la convivència

Pel que fa a les preguntes obertes, s'ha realitzat una anàlisi per categories temàtiques de la pregunta relativa al concepte de bona convivència (la número 15 i la número 17, depenent del qüestionari) i la pregunta relativa al concepte de norma de convivència (la 20 i la 22).

En primer lloc, pel que fa la pregunta "**Què és per tu una bona convivència?**", la majoria de respostes de tots els col·lectius (alumnes, docents i famílies) destaquen la categoria de valors i actituds, sent l'educació en el respecte la més referenciada de totes. Trobem un total de 200 referències als valors i actituds per part de les famílies, 33 per part dels docents, 135 per part de l'alumnat de primària i 152 per part de l'alumnat de secundària.

Pel que fa a les altres dues categories, les famílies i els docents coincideixen a identificar l'organització del centre com la segona categoria més rellevant per definir la convivència, destacant en tots dos casos el valor de la comunicació entre els diversos membres de la comunitat educativa. En el cas de l'alumnat de primària, tant la categoria d'organització del centre com la de resolució de conflictes tenen el mateix nombre de respostes, donant també

força importància a la comunicació. Finalment, l'alumnat de secundària dona considerablement més importància a la resolució de conflictes que a l'organització del centre. .

A la segona pregunta oberta es pregunta “**Què entens per norma de convivència?**”. També en aquesta pregunta, les respostes encaixen amb la dimensió relativa als valors i les actituds. Trobem un total de 157 referències als valors i actituds per part de les famílies, 26 per part dels docents, 97 per part de l'alumnat de primària i 117 per part de l'alumnat de secundària. L'educació en el respecte torna a ser el concepte més referenciat en els dos qüestionaris de l'alumnat i en el de famílies. En el cas dels docents, aquest concepte té 9 referències, igual que les respostes en relació al concepte de norma.

Pel que fa a les dues categories restants, tots els col·lectius coincideixen amb l'organització del centre com a segona categoria més referenciada. A aquest respecte, cal destacar que el concepte més respost és la norma, en el sentit que moltes respostes posaven exemples de normativa per la convivència o la posicionaven al centre de la resposta. En el cas de l'alumnat de secundària, la categoria d'organització del centre només té una referència més que la gestió de conflictes.

Destacar, finalment, respecte de les dues preguntes obertes analitzades, els conceptes de **cordialitat** i **bon ambient** com a element central de la convivència en les respostes de tots els col·lectius de la comunitat educativa.

7. OBJECTIUS GENERALS

El Projecte de convivència té com a missió **contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat**. Per aconseguir-ho, s'aborda la convivència des de tres nivells. En aquests nivells, el pla de convivència que es presenta persegueix diversos objectius:

Valors i actituds de la comunitat educativa

1. Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
2. Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.

Resolució de conflictes

3. Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.
4. Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

Organització de centre

5. Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.

8. OBJECTIUS ESPECÍFICS I INDICADORS

Els objectius generals es concreten en diversos objectius específics i indicadors. Els indicadors permetran avaluar el nivell d'assoliment de cadascun dels objectius específics.

<p>1. Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.</p>	
<p>1.1 Potenciar les competències socioemocionals.</p>	<p>Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'accions per potenciar les competències socioemocionals de l'alumnat</p> <p>Participació del professorat en cursos o tallers per adquirir estratègies i habilitats per formar l'alumnat en competències socioemocionals</p>
<p>1.2. Educar infants i joves en el desenvolupament d'uns valors instrumentals i unes habilitats i competències socials i ciutadanes que els permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos.</p>	<p>Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'activitats d'educació en valors i ciutadania</p> <p>Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'accions que promouen l'ajuda entre iguals en el centre.</p> <p>Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a potenciar l'anàlisi crítica i la presa de decisions.</p> <p>Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a educar sobre el valor de la norma per a la convivència</p> <p>Participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes d'aula en el marc de l'acció tutorial.</p>

<p>2. Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.</p>	
<p>2.1 Garantir l'òptima incorporació dels nous membres de la comunitat escolar.</p>	<p>Existència i difusió de protocols d'acollida de qualsevol membre de la comunitat escolar (alumnat, famílies, professorat, PAS, etc.)</p> <p>Existència d'un protocol específic per a l'acollida de l'alumnat nouvingut i les seves famílies.</p> <p>Ús d'enquestes per valorar el grau de satisfacció del procés d'acollida, adreçades als diversos sectors de la comunitat.</p>
<p>2.2 Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits.</p>	<p>Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'accions dirigides a fomentar la interrelació dels alumnes i el coneixement mutu.</p> <p>Existència d'unes pautes d'orientació acadèmica i professional no estereotipada per raons de gènere, origen o altres condicions personals i/o socials.</p> <p>Existència d'unes pautes d'ús de llenguatge inclusiu.</p>
<p>2.3. Potenciar l'educació intercultural.</p>	<p>Incorporació de la perspectiva intercultural a les àrees o matèries del currículum.</p> <p>Desenvolupament d'accions per visibilitzar la diversitat cultural existent al centre.</p>

<p>2.4. Prevenir l'absentisme i facilitar la reincorporació de l'alumnat absentista.</p>	<p>Índex d'absentisme.</p> <p>Índex d'abandonament escolar.</p> <p>Existència d'un protocol de centre de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme amb actuacions específiques per a l'alumnat que s'hi incorpora.</p>
<p>2.5. Promoure la participació de l'alumnat en les activitats complementàries, extraescolars i de lleure educatiu de l'entorn.</p>	<p>Percentatge d'alumnes que realitzen activitats extraescolars en el centre educatiu.</p> <p>Ús d'enquestes per valorar el grau de satisfacció a les diferents activitats complementàries, extraescolars i de lleure educatiu.</p>

<p>3. Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte</p>	
<p>3.1. Potenciar a l'alumnat les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva dels conflictes.</p>	<p>Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'actuacions per treballar la gestió positiva dels conflictes (racó de diàleg, servei de mediació, tutoria compartida, pràctiques restauratives, etc.).</p>
<p>3.2. Sensibilitzar la comunitat escolar en la importància del valor del diàleg i la gestió positiva dels conflictes.</p>	<p>Oferta de cursos, tallers i altres activitats de sensibilització sobre el valor del diàleg i la gestió positiva dels conflictes per tots els membres de la comunitat educativa.</p>
<p>3.3. Organitzar el servei de mediació al centre amb la participació dels diferents membres de la comunitat escolar.</p>	<p>Existència d'un servei de mediació de conflictes en el centre.</p>

<p>4. Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.</p>	
<p>4.1 Participar en iniciatives i projectes compromesos en la cultura per a la pau.</p>	<p>Participació en activitats i iniciatives socials que promoguin la no-violència i la cultura de pau.</p>
<p>4.2 Formar les persones perquè siguin capaces d'informar-se, entendre i analitzar críticament situacions de conflicte social, de violència i de pau.</p>	<p>Incorporació en el currículum de continguts sobre els drets humans i la comprensió crítica del món.</p>
<p>4.3 Elaborar una estructura organitzativa i una gestió de recursos que afavoreixin la convivència i el clima escolar.</p>	<p>Existència de mesures per a l'acció tutorial compartida dins els equips docents (co-tutories, tutors referents, etc.).</p> <p>Existència d'estratègies per promoure la tutoria entre iguals.</p> <p>Existència de pautes d'organització dels espais per afavorir la convivència.</p> <p>Existència d'espais de relació informal per als diferents col·lectius del centre.</p>
<p>4.4 Potenciar la participació de tots els sectors de la comunitat escolar com a element bàsic per garantir la convivència i el clima escolar.</p>	<p>Existència de coordinació periòdica de l'equip directiu amb l'AMPA.</p> <p>Participació de l'AMPA en els processos d'acollida de les famílies.</p> <p>Existència d'agrupacions d'alumnes i exalumnes.</p>

<p>4.5 Afavorir els canals de comunicació del centre educatiu com a elements facilitadors de la convivència i el clima escolar.</p>	<p>Existència d'un protocol de comunicació.</p> <p>Elaboració d'una llista d'eines i canals de comunicació entre els membres de la comunitat educativa (fòrum virtual, correu electrònic, taulell de novetats, bústia de suggeriments i reclamacions, intranet de centre, etc.).</p> <p>Elaboració d'unes pautes per a la correcta utilització de les eines i els canals de comunicació del centre.</p>
---	---

<p>5. Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.</p>	
<p>5.1 Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre.</p>	<p>Existència d'una diagnosi periòdica sobre la situació de la convivència al centre per tots els membres de la comunitat educativa.</p>
<p>5.2 Crear els espais necessaris per afavorir la participació dels diferents sectors de la comunitat en l'elaboració i seguiment del projecte.</p>	<p>Existència de reunions periòdiques entre els sectors de la comunitat per avaluar l'adequació del projecte i proposar modificacions (nous objectius, noves accions).</p> <p>Ús d'enquestes per valorar el grau de satisfacció quant a la participació dels membres de la comunitat educativa.</p>
<p>5.3 Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.</p>	<p>Oferta d'accions formatives en matèria de convivència adreçades als diferents sectors de la comunitat escolar.</p>

9. SEGUIMENT DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

L'elaboració d'aquest pla de convivència i, en especial, els resultats de l'**Eina de Sensibilització** en els diversos col·lectius enquestats denota una voluntat palesa de tota la comunitat educativa (docents, famílies i alumnat) de treballar per la convivència al centre, afavorir els recursos ja existents per fer-los més eficaços i dotar al centre de més i millors recursos que potencien el bon ambient i la gestió positiva dels conflictes.

En aquest sentit, dins dels recursos ja existents, es vol destacar la importància del **Pla d'acció tutorial** com un espai de trobada on abordar moltes d'aquestes qüestions de convivència. Les tutories, doncs, resulten un espai molt òptim per detectar conflictes o situacions que poden afectar a la convivència, però també per treballar aquests aspectes i proposar estratègies pedagògiques que els abordin.

Un aspecte que resulta rellevant poder considerar en relació a la convivència és el treball de les **xarxes socials**. Malgrat que és un element habitual al centre educatiu, els resultats de la detecció de necessitats al centre recomanen donar a aquest aspecte un espai destacat per tal de prevenir un mal ús de les xarxes socials.

El **seguiment i l'avaluació del Projecte de convivència** corresponent a la direcció del centre, amb la col·laboració de la comissió de convivència, el claustre i el suport del consell escolar.

L'avaluació s'ha de fer a partir dels **indicadors d'avaluació** elaborats per a cada objectiu específic.

10. MATERIALS I PROTOCOLS PER A LA MILLORA DE LA CONVIVÈNCIA

La Generalitat de Catalunya posa a l'abast de la societat i, en especial, dels equips docents diversitat d'orientacions i recursos per gestionar la convivència escolar.

Aquests recursos es troben disponibles a l'apartat relatiu al Pla de Convivència de la web de la XTEC: <http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/>

Projecte de convivència	
#aquíproubullying	Normativa
Recursos	Documentació
Circuit simplificat d'intervenció i Protocols per a la millora de la convivència	Xarxa de centres per la convivència
Programa formatiu de prevenció de la violència masclista	Una comunitat educativa restaurativa i resiliència

En aquest espai trobem diferents apartats dividits per categories. Dins d'aquestes trobem tot el necessari per a entendre, intervenir i prevenir les diferents problemàtiques de convivència que es poden produir en un centre educatiu.

En primer lloc (en groc) hi ha tot el material relacionat amb la campanya "[aquíproubullying](#)" l'assetjament escolar, tant a la primària com a la secundària.

Dins de l'apartat de "[Normativa](#)" (en blau), trobem tota la informació corresponent a la legislació entorn a la convivència dins d'un centre educatiu a Catalunya.

A l'apartat "[Recursos](#)" (en taronja) es poden trobar orientacions i materials per a la sensibilització i la reflexió, documents de bones pràctiques així com recursos de formació i eines, estratègies i models per a la intervenció. Tots aquests recursos es troben classificats en: organització del centre, resolució de conflictes i valors i aptituds.

A l'apartat "[Documentació](#)" (en verd fosc) estan disponibles tots els recursos per a l'elaboració del pla de convivència.

A l'apartat "[Circuit simplificat d'intervenció i Protocols per a la millora de la convivència](#)" (en vermell) es troben recollides les pautes d'actuació i els protocols d'intervenció elaborats per la Generalitat de Catalunya. Aquests ofereixen **orientacions** i recursos als centres educatius davant conflictes greument perjudicials per a la convivència.

Els protocols que es poden trobar actualment en aquest espai són:

- ✓ Circuit simplificat d'intervenció
- ✓ Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament escolar a persones LGBTI
- ✓ Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals
- ✓ Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació
- ✓ Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal
- ✓ Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu
- ✓ Protocol de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu
- ✓ Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat
- ✓ Protocol d'àmbit comunitari de prevenció, detecció i intervenció davant situacions d'absentisme

Dins de l'apartat "[Xarxa de convivència](#)" (en blau) es troba tot allò relacionat amb la coordinació entre els diferents centres educatius del territori català i el treball en xarxa en l'àmbit de la convivència i la gestió positiva de conflictes a l'entorn escolar.

A l'apartat "[Programa formatiu de prevenció de la violència masclista](#)" (en verd) es troba el programa de formació en matèria de prevenció de la violència masclista dirigit als docents, a l'alumnat de cicle superior d'educació primària i l'alumnat de 3r i 4t d'ESO i així com a les famílies.

Per últim, es troba l'apartat sobre [pràctiques restauratives](#) (en lila). En aquest espai es troben els materials i recursos per promoure i desenvolupar estratègies restauratives i de gestió positiva dels conflictes en l'àmbit educatiu i familiar per tal de poder prevenir-los i fomentar un clima de convivència pacífica i de respecte.